

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nevyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **M. S.**, zast. Mgr. Zuzanou Dygrýnovou, advokátkou, se sídlem Muchova 223/9, Praha 6, proti žalovanému: **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy**, se sídlem Karmelitská 529/5, Praha 1, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 8. 10. 2020, č. j. 10 A 100/2020 – 36,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalobce (dále „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného usnesení Městského soudu v Praze (dále „městský soud“), kterým bylo zastaveno řízení o žalobě stěžovatele proti rozhodnutí žalovaného ve věci uznání odborné kvalifikace pro výkon regulovaného povolání učitele prvního stupně základní školy v České republice ve formě pracovněprávního vztahu; městský soud řízení zastavil dle § 47 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále „s. ř. s.“), ve spojení s § 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, neboť stěžovatel ve stanovené lhůtě (do 1. 10. 2020) neuhradil soudní poplatek; k úhradě došlo až dne 13. 10. 2020.

[2] V kasační stížnosti stěžovatel nepopírá, že soudní poplatek ve lhůtě neuhradil, svoji nečinnost ospravedlňuje opomenutím z důvodů pracovního vytížení; zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku z důvodu opomenutí považuje za přepjatý formalismus, který zasahuje do jeho práv na spravedlivý proces.

[3] Dále namítá, že usnesení, kterým byl soudem vyzván k úhradě soudního poplatku, bylo doručeno pouze jeho právnímu zástupci, má za to, že usnesení je rozhodnutím a mělo by být doručováno přímo stěžovateli do vlastních rukou; argumentuje na podporu svých tvrzení nálezem Ústavního soudu ze dne 30. 10. 2001, sp. zn. II. ÚS 318/2000, a dále návrhem samotného městského soudu (sp. zn. 22 Co 190/2019 – 106) na zrušení § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích in fine; právní úpravu považuje tedy sám městský soud za příliš tvrdou.

[4] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na § 7 odst. 1 ve spojení s § 2 odst. 2 písm. a) zákona o soudních poplatcích, dle kterých je poplatek splatný současně s podáním žaloby; to stěžovatel neučinil, proto byl soudem vyzván k dodatečnému splnění poplatkové povinnosti, byl rovněž náležitě poučen o následcích nezaplacení poplatku. Poukázal na to, že současná právní úprava neumožňuje dodatečné hrazení poplatku. Nález Ústavního soudu, na který stěžovatel odkazuje, byl překonán nálezem Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 2/07, který potvrdil správnost postupu v případě doručování pouze právnímu zástupci. Žalovaný navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

[5] Nejvyšší správní soud po konstatování včasnosti kasační stížnosti, jakož i splnění ostatních podmínek řízení, přezkoumal napadené usnesení městského soudu v rozsahu a z důvodů stěžovatelem uplatněných v kasační stížnosti, neshledal přitom vady, k nimž by byl povinen přihlídnout z úřední povinnosti (§109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Kasační stížnost není důvodná.

[6] Nejvyšší správní soud předesílá, že pokud je předmětem kasačního přezkumu usnesení krajského, resp. městského soudu, kterým bylo řízení o žalobě zastaveno, přísluší kasačnímu soudu zkoumat pouze to, zda byly naplněny zákonné podmínky pro odepření meritorního přezkumu, jinými slovy, zda v daném případě městský soud nepochybil, pokud řízení o návrhu stěžovatele zastavil [§ 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.]. Nemůže se proto zabývat věcí samotnou in meritum.

[7] Nejvyšší správní soud shledal postup městského soudu souladný se zákonem a s ustálenou judikaturou. Ze soudního spisu Nejvyšší správní soud ověřil pro věc rozhodné skutečnosti. Stěžovatel neuhradil soudní poplatek současně s podáním žaloby, byl proto řádně vyzván ke splnění poplatkové povinnosti, současně byl náležitě poučen o právních následcích jejího nesplnění. Před městským soudem byl stěžovatel zastoupen advokátkou, která rovněž žalobu již podala, a to na základě neomezené plné moci ze dne 14. 3. 2019; v takovém případě se písemnosti doručují pouze k rukám právního zástupce (viz § 50b odst. 1 o. s. ř., resp. § 42 odst. 4 věta první s. ř. s.). V případě zaplacení soudního poplatku se nejedná o osobní úkon ve smyslu § 50b odst. 4 písm. a) o. s. ř., resp. § 42 odst. 4 věta druhá s. ř. s., tedy o případ, kdy by měl účastník v řízení něco osobně vykonat (srov. nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 2/07, či usnesení Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 671/02).

[8] Městský soud postupoval při doručování výzvy k úhradě soudního poplatku zcela v intencích rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2005, č. j. 2 Afs 187/2004 – 69, dle kterého *„Povinnost zaplatit soudní poplatek plyne z procesního postavení účastníka řízení, který činí úkon poplatku podléhající. Zaplacení soudního poplatku ovšem není úkonem, který má osobně vykonat účastník řízení; je-li účastník řízení zastoupen, výzva k zaplacení soudního poplatku se proto doručuje podle § 42 odst. 2 s. ř. s. pouze jeho zástupci. Za stávající úpravy správního soudnictví není tímto postupem omezen přístup k soudu.“* Obdobě v rozsudku ze dne 2. 10. 2008, č. j. 7 Afs 91/2008 – 48, Nejvyšší správní soud konstatoval: *„Výzvu k zaplacení soudního poplatku (§ 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích) je krajský soud povinen adresovat přímo žalobci, pokud z doložené plné moci vyplývá, že advokát je zmocněn toliko k podání správní žaloby, a nikoliv již k zastupování v řízení o ní.“* Z plné moci založené v soudním spise je zcela zjevné, že byla udělena pro veškeré úkony v soudním řízení. Uvedený postup soudů ve správním soudnictví při doručování výzvy byl stvrzen sjednocujícím plenárním nálezem Ústavního soudu ze dne 13. 11. 2007, sp. zn. Pl. ÚS 2/07, v němž se uvádí: *„Ve vztahu k nyní posuzované věci tak Ústavní soud uzavírá, že postup soudu, který výzvu k zaplacení soudního poplatku ze správní žaloby zaslal pouze stěžovateli advokátovi a nikoliv i jemu samotnému, odpovídal pravidlům doručování, jak byla nastavena v § 42 soudního řádu správního ve spojení s § 49 odst. 1 občanského soudního řádu, ve znění do nabytí účinnosti zákona č. 555/2004 Sb.“*

pokračování

[9] Nejvyšší správní soud připomíná, že po novele zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, účinné od 30. 9. 2017, již nelze přihlížet k soudnímu poplatku uhrazenému po stanovené lhůtě; nicméně i za předchozí právní úpravy muselo dojít k úhradě soudního poplatku nejpozději do právní moci usnesení o zastavení řízení (srov. § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích ve znění do 30. 9. 2017: „*Usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku zruší soud, který usnesení vydal, je-li poplatek zaplacen ve věcech správního soudnictví dříve, než usnesení nabylo právní moci, a v ostatních věcech nejpozději do konce lhůty k odvolání proti tomuto usnesení. Nabude-li usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku právní moci, zaniká poplatková povinnost.*“)

[10] Poukazuje-li stěžovatel na návrh městského soudu, který byl zjevně dle spisové značky podán v civilním řízení, nad rámec uvedeného Nejvyšší správní soud dodává, že nelze pominout, že v právní úpravě poplatkové povinnosti ve správním soudnictví a v úpravě v občanském soudním řízení existují zásadní rozdíly, a také zásadní odlišnost jednotlivých opravných prostředků. Zatímco v občanském soudním řízení je opravným prostředkem proti rozhodnutím prvostupňového soudu odvolání, přičemž jeho podáním se odkládá právní moc, ve správním soudnictví je opravným prostředkem kasační stížnost směřující proti pravomocnému rozhodnutí; ostatně rovněž posledně zmiňovaný náleží Ústavního soudu vycházel z premisy, že úpravu poplatků platnou pro občanskoprávní řízení nebylo pro oblast správního soudnictví možno přijmout (k tomu též např. srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 28. 1. 2004, sp. zn. II. ÚS 671/02: „*Výklad obecných soudů, které nepovažují zaplacení soudního poplatku za natolik nezastupitelný úkon, který musí podle § 49 odst. 1 občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“) vykonat pouze účastník osobně, je ústavně konformní. Z pohledu ústavního práva je totiž významná právě možnost dodatečného splnění poplatkové povinnosti v odvolacím řízení. Rozhodnutí Ústavního soudu, která se v minulosti postavila za opačné stanovisko, se týkala výlučně řízení v tzv. správním soudnictví podle části páté o. s. ř. ve znění do 31. 12. 2002. Tehdejší jednoinstanční řízení o správní žalobě nedávalo totiž obecným soudům právo vzít dodatečně zaplacení soudního poplatku v úvahu, na rozdíl od soudních řízení upravených v částech třetí a čtvrté o. s. ř.*“). Návrhem ze dne 27. 3. 2020, na který stěžovatel odkazuje (který byl podán ve věci ochrany osobnosti; v případě tam předkládaném žalobce nesprávně zadal číslo účtu, nicméně poplatek hradil včas, jednalo se tudíž o situaci zcela odlišnou), a o němž nebylo dosud rozhodnuto, nebyl proto městský soud při svém rozhodování vázán.

[11] Nejvyšší správní soud neshledal v postupu městského soudu žádné pochybení, pro které by musel napadené usnesení zrušit; kasační stížnost proto jako nedůvodnou dle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[12] O nákladech řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.; žalovanému, kterému by dle pravidla úspěchu náležela náhrada nákladů řízení, žádné náklady přesahující jeho běžnou správní činnost nevznikly, proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. ledna 2021

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu